

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Horizori nefrancați nu se
primesc.
Manuscrisuri nu se returnează.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Nux. Angenfeld & Emerio Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII Erzsébet-körut).
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicării
mai dese după tarifa și invo-
cabilă. — **RECLAME** pe pagina
1-a o serie 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
M-ri de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
M-ri de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
străinătate și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgului Inului Nr. 30, etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu două acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 6.

Brașov, Marți-Miercuri 9 (22) Ianuarie.

1908.

De ce se cere

revizuirea regulamentului?

Astăseară se ține marea conferență a partidelor din camera ungară în chestiunea revizuirii regulamentului camerei. Vor lua parte, cum se zice, și cei din clubul naționalist, pe cari se vede că acum când au lipsă de ei, cei dela putere îi chiamă fără să mai cerceteze mult după originea lor. Ba se mai spune că naționaliștii ar vrea să facă și o propunere relativă la modalitatea revizuirii.

De ce se cere revizuirea regulamentului? Pentru ca să facă cu neputință în viitor ori ce obstrucțiune din partea Croaților și a naționaliștilor.

Bunii patrioți, până când nici nu s'au pus serios pe lucru spre a duce în împlinire reforma electorală, vor să se asigure ca nu cumva, viind ea totuși la rând, cei-ce doresc și voesc introducerea votului universal fără restricțiune, așa cum trebuie să fie: egal, secret și pe comune, să fie în stare să facă opoziție simțitoare și energică majorității, care vrea să întorcheze și să cocoloșească toată această reformă. Independenții pretind ca revizuirea, ce se va face acum, să n'aibă valoare la viitoarele debateri asupra bugetului și a chestiunilor militare. Încât pentru reforma electorală le convine să fie deja puse în ființă atunci piedecile introduse de revizuire în ce privește libertatea cuvântului.

Cu alte cuvinte. Croații și cu naționalitățile să fie împiedecați de-a le face un rău, încolo se vor ști ei înpăca cu revizuirea după regula: „Cine împarte, parte își face“.

Se asigură că disidenții kossuthiști ar fi decisi a purta cea mai mai esacerbată luptă contra revizuirii regulamentului. Au conchiemat și ei o conferență, care să hotărască asupra atitudinii lor viitoare.

Ne gândim acum, că, dacă disidenții află de lipsă a se opune cu pieptul revizuirii proiectate, de ce ar fi tocmai naționaliștii aceia, cari să se împace cu ea și să-i vină în ajutor

cu propuneri speciale ale lor, când toată acțiunea este vedid îndreptată în contra lor și a Croaților?

E mai mult decât sigur, după câte se aud și până acuma, că deputații naționaliști vor avea cea mai grea opozițiune în lupta pentru votul universal, fiindcă contra naționalităților se vor lua în proiect cele mai nedrepte și asupritoare dispozițiuni, așa că de pe acum putem prevedea, că după noua reformă în genere situațiunea va fi mai nefavorabilă pentru naționalități, decât cea de până acuma.

Așa se presintă lucrurile judecate simplu fără multă maestrie și diplomație. Coaliția crede, că îndată ce se va realiza votul universal, care pentru Maghiari va fi ce va fi, nu vor mai trebui să lupte minorități maghiare pentru drepturile naționale, ci se va pune în mâinile „națiunii“ conducerea sorții sale proprii. De aceea ei vor garanțe ca voința națională maghiară să se și poată valida; garanțe pentru ca nici Viena, nici aliații ei de aici, să nu poată pune piedeci realizării voinței „națiunii“.

Viena și aliații ei! Acesta este refrenul tuturor combinațiunilor politice ale celor dela putere. Pare c'ar voi să citeze cu totadinsul spiritul vechi reacțiuni austriace!

Ori că o fac numai ca să încurajeze pe ai lor, cari sunt dedați a interpreta toate „pentru națiune și patrie“ numai în contra Vienei și a aliaților ei, și cari în buimăceala lor de astăzi nu văd că Kossuth cu toată armadia lui s'a închinat deja Vienii!

Să cere cassarea legii naționalităților.

În momentul când în sfatul coaliției s'a hotărât să se facă revizuirea regulamentului camerei, spre a se lua poziție de pe acum pentru cazul introducerii reformei electorale, „Bud. Hirap“ publică un articol care pledează pentru totala cassare a legii naționalităților. În acel articol se zice între altele:

„Reforma electorală se apropie și cu ea se apropie timpul când vom trebui să lăsăm se între elementele străine în șan-

țurile constituției maghiare. Sunt străine după limbă și și mai străine după simțămintele, dorințele și niziunțele lor. Legea naționalităților e foarte importantă din acest punct de vedere. A fost rea până acum, de aci încolo să fie și mai periculoasă. Nu mai putem să concedem ca naționalitățile noastre de limbă străină să aibă școala secundare. Funcționarul, comitatul, școala trebuie să fie maghiară; individul poate fi și nemaghiar... Să cassăm deci legea naționalităților, dacă nu voim ca dușmanii statului maghiar, în lucrarea lor de subminare, să stea pe bază legală.“

Iacă cei dela „B. H.“ o spun franc ce le zace pe inimă. Suntem deci în clar unii cu alții. În mare strâmtoare ajung prin această franchetă a adversarilor noștri politici și naționali, ce-i ce încă tot mai vor să depeze mai departe firul de atâtea ori rupt al „frățietății“, vai de ea. Își pierd timpul cel scump căutând pe acel *modus vivendi*, care este o problemă mai grea decât quadratura cercului.

Reforma electorală. Ziarul socialist „Népszava“ continuă cu publicarea amănuntelor planului lui Andrassy, privitor la reforma electorală. În numărul de Duminică numitul ziar dă publicității alte tabele statistice pregătite de guvern, cari dovedesc tendința guvernului de-a introduce pluralitatea votului. Una din tabelele publicate conține date statistice pentru cazul când naționalitățile ar face progrese mari în învățarea limbii maghiare. Pe lângă toate estimările semioficioase „Népszava“ susține cu toată hotărârea autenticitatea datelor publicate.

În ședința de ieri a Camerei ungare s'a continuat dezbaterile proiectelor de recruți. Au luat cuvântul numai doi deputați: Benedek Iános și Pető Sándor. Primul a criticat din diferite puncte de vedere situația armatei și a prezentat o moțiune cerând ștergerea cauziunii ofițerilor în caz de însurătoare, luarea de măsuri pentru suprimarea duelului în armată și admiterea subofițerilor la examenul de ofițer. Dep. Pető a cerut reformarea codului penal militar.

Un consiliu de miniștri s'a ținut ieri în Budapesta. S'a dezbătut proiectul pentru revizuirea regulamentului camerei. Seara s'au întrunit din nou reprezentanții partidului coaliției, luând în dezbateri proiectul președintelui Justh. Nu s'a adus nici o hotărâre definitivă.

Manifestațiile din Pola. În ședința de Sâmbătă a consiliului comunal vienez creștin-socialul Angeli a rostit o cuvântare ocupându-se de demonstrațiile contra Austriacilor, cari au avut loc zilele acestea la Pola, în special contra delegației austriace. Angeli a spus că toți germanii din Austria trebuie să se revolte când văd, că într'un oraș, care trăește din navigația Austriei, se întâmplă asemenea evenimente. Întreabă pe primar ce măsuri s'au luat ca să se dea satisfacție austriacilor.

În locul primarului Lueger, care e bolnav, a răspuns d-rul Porzer, al treilea ajutor de primar spunând că regretă și el cele petrecute la Pola. Asigură că s'au luat măsuri pentru ca asemenea fapte să nu se mai întâmple și că, dacă guvernul ar fi vrut să fie ceva mai energic, fapte de acestea nu s'ar fi petrecut.

Disidenții din camera ungară au ținut Sâmbătă seara o conferință sub președinția deputatului Szappanos István, în care s'a discutat proiectul de revizuire a regulamentului camerei. S'a luat unanim hotărârea a combate pe toată linia proiectata revizuire. S'a mai decis ca fiecare membru al grupării disidente să ia cuvântul la dezbaterile proiectelor de recruți.

Barabașii. O foaie din Viena, care urmărește ca ideal o Austrie mare, vorbind de Croați, de încercarea de a-i sugruma la Khuen-Hedervary zice: „Croații trebuie jertfiți, fiindcă o dorește Kossuth. De ani și de zeci de ani cei din Viena își ascut urechile și își dau multă silință de-a împlini toate nesfârșitele „postulate“ ale credincioșilor Rakoczi, Zapolyan și kossuthist. Cele mai excesive dorințe ale „naționalismului“, cel mai nebul în aceasta întreagă monarhie se încuviințează fără întrebare, fără rezistență, cele mai neapărate condițiuni de existență ale Croaților și ale altor națiuni se fac dependente de *sic volo, sic jubeo* a d-lor Barabaș. Ori cine cunoaște relațiunile din Ungaria știe ce fel de oameni sunt ce-i din compania Barabaș. Numai în Viena nu se știe aceasta. În Viena toți Barabașii sunt „bărbați de stat“, înaintea cărora toți îmbracă livrea de lacheu. În Viena Barabașii sunt potențați. În Viena ei sunt domii și stăpânii țărilor dincolo de Laita, și așa tratăm cu Barabașii. Le facem din zi în zi concesii pe teren economic, de drept public și militar, scoatem neobosit apă din butoiul Danaidelor și vedem cu mâinile încrucișate cum sunt maltratați conaționalii marelui Jellacici...“

FOLETONUL „GAZ. TRANS.“

Alcoolismul.

De Dr. Izidor Marcu și Ștefan Roșian.
Blaj 1907, Tipogr. Seminarului Archidiecezan.

„Întreaga societate românească, de sus până jos, cu preoții în frunte, — căci sfânt lucru este a lupta împotriva vicleanului „Diavol Alcool“, — să înceapă o luptă aprigă împotriva beuturilor spirituoase...“

ziceam într'un tractat despre primejdia alcoolismului, publicat în câțiva numeri din „Țara noastră“ 1907.

Prin apariția cărții „Alcoolismul“ de Dr. I. Marcu și Șt. Roșianu văd cu bucurie biserica pășind în fruntea acestei mișcări de-o însemnătate netăgăduită. Alcoolismul fiind un rău social cauzat mai ales de concepția de viață ce stăpânește societatea, e absolut necesară puterea bisericii pentru înfruntarea și delăturarea acestui rău.

Și trebuie să mărturisim că e un deo-

sebit merit al bisericii unite, dacă într'un timp de luptă în toate dimensiunile — să ne gândim numai la lupta pentru autonomie, care de sigur și azi se poartă cu înversunare, pentru salarizarea preoților, pentru mântuirea școalelor, — a putut afla încă evantul necesar de energie pentru a sonda și tracta într'un mod corăspunzător o chestie dintre cele mai însemnate din viața noastră socială.*)

După cum ne spune prefata cărții, biserica printr'un decs consistorial din 22

*) E interesant să vezi cum biserica greco-cat. deja din 1700 lucră în contra alcoolismului oprind pe preoți prin canonul 8, din 1700, punctul II. alin. penultim 1821 Canonul 8 din 1832 și Can. 7 din 1883 dela [abusul alcoolului. ba canonul cest din urmă amintește și pipa, zicând: „...De aici, cari s'ar afla că sudeie, sau petrec prin fâgădăuă cu prostimea dimpreună, sau pipă dealungul satului înaintea obștii, prin ec. protopopi să se pedepsască cu 12 fl. nemț. în valută“. (pag. 110.) Pentru împiedecarea vițului alcoolismului în popor se aduce la 1869 can. 34., care are vederi de nivelu înalt. Asemenea la 1899. Biserica gr. orient. are dispoz. generale în privința alcoolismului în § 23 p. 12 al Statutului organic, ear la 1903 un cercular consist. arhid. sub Nr. 2142,

Oct. 1904 a încredințat pe doi servi destoinici ai săi, — pe canonicul Marcu, rectorul seminarului teologic din Blaj, autorul unor cărți de teologie pastorală și de liturgică, recunoscute de frunțaș și în literatură noastră bisericească și un însuflețit sprijinitor al culturii române, și pe duhovnicul aceluiași seminar Șt. Roșianu, cunoscut ca pornitorul misiunilor populare la Români, — să studieze chestia alcoolismului și să elaboreze un proiect de statut, pe baza cărui să se poată înființa reuniuni de temperanță în parohii.

Raportul acesta apoi, modificat și întregit, se pune prin cartea aceasta la dispoziția publicului.

Chestia alcoolului, care e atât de însemnată în viața noastră ca popor, încât n'ar trebui să fie nici un cărturar la noi, care să nu fie orientat în ea, e tratată în această carte de 162 pagini cu deplină temeinicie. *)

*) Împrejurarea că această carte a fost comandată preoțimii din partea consistoarelor ortodoxe din Sibiu și Arad, încă dovedește valoarea cărții. Prețul e 1 cor. 10 bani dela tipogr. arhid. Blaj (Balázsfalva) Bani ce s'ar strânge din vinderea acestei cărți, sunt destinați pentru sprijinirea literaturii antialcoolice.

— Cât de însemnată e chestia alcoolismului pentru popor, se vede din pilda ce ne-o dau Polonii din Posnania, cari în unele privințe se aseamănă cu noi, Români din Ungaria.

Scriitorii germani, dușmani acestui popor care ține la comoara naționalității sale, scriu cu mânie că poporul polon din Germania nu poate fi cutropit, ci dimpotrivă, înfloarește, fiind că el nu bea, pe când poporul german bea mult. Medicul Holtscher-Pirkenhammer zice, de exemplu, într'o dizertație**): Știți d-voastră de când s'a început slăbirea germanismului în Prusia răsăriteană și în Silezia? De când preoțimea polonă a pornit o victorioasă cruciadă împotriva alcoolului, pe când între țărani și lucrătorii germani se tot lățește vinarsul.

Natura acestei cărți despre alcoolism îi impune criticului trei puncte de vedere: 1) cel social, 2) cel fiziologic și 3) cel lim-bistic.

Opul acesta, pe lângă toate zecile de citate din scriitorii cei mai de valoare, nu e numai rezultatul consultării unei biblio-

***) Der Kampf gegen der Alkoholismus als sittliche und nationale Pflicht, pg. 21.

Măcelul dela Pănade.

Interpelațiunea deputatului Dr. Iuliu Maniu, făcută în ședința camerei ungare dela 18 Ian. st. n.

Dep. Maniu începe prin a spune, că în 25 August 1907 dimineața a sosit la Pănade batalionul al IV. al regimentului 24 de infanterie de honvezi cu garnizoana în Csikszeređa, sub comanda locotenentului-colonel Kádár László. Spune, că pentru menajul ofițerilor a fost destinată școala română gr. cat. din comună. Căminele au fost incuarterate, iar batalionul s'a bucurat din partea locuitorilor români din Pănade de primirea cea mai ospitalieră, așa că însuși comandantul a declarat, că batalionul nu s'a împărțit nici odată în marșurile sală de o mai pretioasă primire ca în aceasta comună. Fiind zi de Duminecă, soldații n'au avut ocupațiune. Domnii ofițeri încă pe la 9 dim. s'au adunat la un dejun în sala școlii. Ofițerii au început să-și petreacă și dejunul lor a ținut până la 12 oare din zi și îndată după aceea s'au și așezat la masă (prânz). Prânzul a durat până la 2 oare p. m. (strigări: așa ceva nu se poate excepționa!) Natural nu e nimic de excepționat; de excepționat este numai, că în timpul acesta domnii ofițeri au luat la sine de tot prea mult, din ceace numim beuturi spirtuoase (sgomot în stânga).

Bolgár Fer.: De unde o știți!

Iuliu Maniu: Martori o dovedește! (sgomot în stânga).

Președintele: Rog să fii liniștit!

Nagy György: Nu putem suferi, să suspicioneze aici pe ofițeri de honvezi! (Sgomot).

Bolgár Fer.: Nu ofență!

Iuliu Maniu: Nu suspizionez, căci sunt gata să dovedesc! După masă, doi dintre d-ții ofițeri s'au dus dela școală la cârciumă, care e 200—300 pași departe de școală, unde era adunată tinerimea din sat la joc. Cum s'au dus, ei au citat pe țigani la menajul ofițerilor, totodată au invitat pe feciori și fete pretineste, să vină în curtea școlii, ca să-și continue acolo jocul. S'au și dus jucătorii și au petrecut acolo toată după amiaza până la 5 oare, amestecându-se în dans câțiva soldați și și câțiva ofițeri. La 5 oare seara, jucătorii s'au depărțat din curtea școlii. Locuitorii din sat, intrând în vorbă cu soldații, făceau un cerc mare ca la vre-o 80—90 pași dela menajul ofițerilor.

Intr'aceea s'a întâmplat, că cantorul bisericii Ioan Borcea, care până la 6 1/2 oare a stat acasă, a venit însoțit de un honved la școală. Ca un om ce se ținea de biserică, cantorul a intrat în curtea școlii și privea la bucătări, cum pregăteau cina pentru d-ții ofițeri, și cum își așezau întru ofițerii din școală. (Sgomot.) Intr'aceea iată că ese dela menaj un ofițer și să răstește la cantor zicându-i: marș afară! (sgomot). Cantorul a rămas surprins, că pe el îl tractează așa și ca pe un om ce se ține de biserică îl i-a așa la goană, și zise cătră ofițer: de ce mă trimiți afară, căci nu fac nimic? Atunci ofițerul respectiv s'a repezit spre dascăl, și l'a lovit în spate, așa de tare încât cantorul a căzut jos.

Nagy György: Asta nu-i adevărat! Acela este un ofițer foarte cinstit!

Președintele: N'a tras la indoială cinstea lui, te rog, să taci. (Sgomot.) Domnul ministru va răspunde, iar d-l deputat are dreptul a-și desfășura întrebarea.

graful bogate, nu e o compilație, ci este cernerea unui material prin intelectul a doi preoți români luminați, și foarte buni cunoșcători ai trebuțelor sociale generale și românești.

Tot citorul acestei cărți va vedea lămurit mișcarea uriașă ce s'a pornit împotriva »diavolului alcool», pe care cutare autor l'a cunoscut măl primejdios decât ciuina.

Privirea generală asupra stării »clasei naturale, care este talpa țării și izvorul din care se prămenesc celelalte clase», arată pe lângă o deplină orientare și o adâncă iubire pentru popor.

De valoare e și elementul fiziologic al cărții.

Pentru a arăta influința deastroasă asupra organismului omenesc sunt descrise rând pe rând organele lui principale împreună cu funcțiunea lor, astfel încât e-o cale cartea e și un mic tractat de anatomie, a cărui înțelegere s'ar ușura mult dacă i-s'ar adauge la ed. II. desemne semnificative.

Nu micșorează valoarea cărții unele erori neînsemnate, aproape neevitabile pentru nespecialiști, precum e cea dela pag. 51, că 5 milioane de globule ar fi într'un cm. cubic de sânge, pe când acest număr

Iuliu Maniu: Intr'aceea doi oameni, cari steteau răzimați de stobor, Valeriu Cipariu și Augustin Posa s'au dus la cantor să-l ridice, dar n'au putut, fiindcă acelaș ofițer începuse a da nouă lovituri canturului și eșiseră mai mulți ofițeri din menaj (sgomot în stânga). Cu intreruperi nu mă veți zăpăci; fiiți convinși că nu v'a succede să mă abateti de a preda liniștit faptele! (Sgomot).

Nagy György: Eu am vorbit cu fiecare dintre ofițeri și i-am întrebat!

Președintele: Liniște dômfilor!

Iuliu Maniu: D-l ministru v'a avea prilegiu să desmintă afirmările mele, dacă poate, și desigur o va face, după cum o va putea face între împrejurările date, fără ca să fie avizat la ajutorul d-lor deputați!

Intr'aceea ofițerul, care eșise în curte, a dus pe cantor de acolo, dându-i continuu lovituri, până în mijlocul străzii. Intr'aceea notarul comunal, care era ocupat înăuntru cu un căraș, care avea să ducă bagajul ofițerilor, auzind gălăgia și văzând că s'adună lumea, a eșit afară să vadă ce s'a întâmplat. Notarul a zărit tumultul în mijlocul străzii la vr'o 50—60 pași dela școală, și când s'a dus acolo, a văzut că căpitanul Alexandru Rátky bate necontenit pe cantor. (Strigări: încă tot îl mai bate?) S'a dus acolo și l'a rugat să-l lase în pace. Atunci respectivul căpitan a declarat... (sgomot și reprobari în stânga).

Pető Sándor: Vă rog asta nu-i lucru de răs, dacă un soldat lovește pe cetățeanul!

Sümegi Vilmos: Acesta e soldat cinstit maghiar!

Președ.: Rog pe deputatul Sümegi să nu intrerupă.

Iuliu Maniu: Intervenirea notarului n'a avut nici un rezultat. Ofițerul a continuat a bate pe cantor, care a căzut la pământ. Intr'aceea a alergat la fața locului și biraul Alexandru Posa, care a rugat și el pe căpitan să nu mai dea în cantor. (Strigări: încă tot îl mai bate?) încă tot îl batea, într'atâta, încât răsplata birăului satului (Judelui), că a intervenit, a fost, că și el a căpătat câteva ghionturi cu pușca dela patrula, pe care intr'aceea a chemat-o căpitanul. În cele din urmă a succed totuși notarului și Judelui comunal, să scape pe cantor din mâna căpitanului Rátky și să-l dea la o parte. Cu aceasta s'a sfârșit deocamdată încercarea. Soldații, între cari erau și ofițeri, s'au grupat înaintea școlii, iar sătenii stăteau ceva mai departe înaintea cârciumei. Notarul văzând, care era dispoziția, s'a dus înaintea cârciumei și a zis cătră oameni: duceți-vă acasă să nu se întâmple ceva, iar cârciumarului i-a zis să nchidă cârciuma. Oamenii au răspuns: d-le notar, noi bucuos ne ducem acasă, dar nu vezi că li-s'a aprins honvezilor țandăra. Dacă ne vom duce, ușor ni-se poate întâmpla ceva. La asta notarul, ca să convingă pe oamenii... (sgomot și ilaritate în stânga) v'a rog să-mi credeți, căci nu e lucru de glumă; ascultați-mă până la sfârșit, apoi va răspunde d-l ministru. Notarul, ca să dovedească oamenilor, că nu li-se va întâmpla nimic, a vrut să petreacă acasă pe Leonte Cipariu, dar atunci, când notarul a ajuns cu omul acesta înaintea honvezilor, aceștia au smuls pe Leonte Cipariu din mâna notarului și cu toate protestările notarului l'au bătut așa de amar, încât a căzut la pământ leșinat.

Fenyvesi Soma: A fost beat! (Sgomot; președintele sună).

Iuliu Maniu: E fapt, că pe acest om l'au smuls honvezii din brațele notarului și l'au bătut până l'a umplut de sânge, fără să fi zis măcar o vorbă și cu toate că notarul striga în continuu să-i dea pace. Bătaia sângeroasă o dovedește atestatul medicului.

Notarul văzând acestea, s'a dus la locotenent-colonel, care locuia aproape și l'a rugat să i-a măsuri, ca să pună capăt acestor brutalități. Notarul nu-și aduce aminte destul de bine, ce i-a spus locotenent-colonel, dar zice, că comandantul a bagatelizat lucrul și când i-a zis notarului: mă rog d-le l-colonel, aceasta nu e numai o sgărietură, bietul om zace leșinat, atunci comandantul a orânduit, că medicul de regiment să vadă ce-i cu omul acela, dar n'a fost înclinat de-a face absolut nimic pentru ca soldații să fie oprți dela noi escese.

Dupăce notarul vorbise cu comandantul, vede, că căpitanul Rátky dimpreună cu locotenentul numit Hutiray și cu detașamentul care era mobilizat, precum și cu mai mulți soldați merg în pas grăbit spre cârciumă. Tocmai era să nchidă birtașul cârciumă, după cum li spusese notarul, când văzu, că femei și bărbați aleargă spre cârciumă. Iese să vadă ce e și oamenii li spun, nu putem merge de aici, căci vin în fugă cătanele spre noi. Atunci oamenii intrară în cârciumă și au răzimat cu spatele ușa, ca să nu poată intra cătanele. Ce s'a întâmplă intr'aceea: honvezii sfărâmă ferestrele, intră prin ele în cârciumă și pe cei ce le vin în cale li bat așa de amar, încât acuma a trebuit deschisă ușa, ca oamenii să scape cu fuga.

Când s'a deschis ușa, înaintea ei se aflau căpitanul Rátky și locotenentul ce venise cu el; au întrebat pe cârciumar ce s'a întâmplat. Acesta le-a istorisit tot. Atunci căpitanul a declarat, că el va acoperi paguba lui. Aceasta a și făcut-o din propriul său buzunar. Intr'aceea căp. Rátky cu locot. Hutiray, cu detașamentul și cu soldații ce alergau după el, au traversat comuna și pe oamenii ce le-au venit în cale, nu numai i-au bătut până la sânge, ci, precum voiu arăta, provocându-mă la numărul caselor, la oameni și la martori, au intrat în curțile oamenilor și acolo au străpuns oamenii pe cari i-au întâlnit. (Mare sgomot)

Nagy Gy.: Vorbeste pentru ca să-l audă în străini. (Sgomot).

Președ.: D-l deputat interpelant are dreptul să-și facă interpelația!

Fenyvesi Soma: Să nu mintă!

Președ.: Nu s'a folosit de nici o expresiune neparlamentară.

Nagy György: A zis însă, că honvezii au ucis pe oameni (sgomot).

Președ.: Să aștepte d-l deputat Nagy György până ce va deveni președinte; atunci va putea să exercite dreptul de președinte (cătră dep. Maniu: te rog să continui)...

Iuliu Maniu: Intr'aceea notarul, care mersese cu medicul militar să vadă după cantor, venia din partea de jos a comunii în sus, când se întâlni cu vr'o 12 soldați în frunte cu un sergent. Notarul a provocat pe sergent să vie cu soldații să adune pe răniți și să le dea îngrijirea cuvenită. Sergentul nu numai că nu a făcut destul provocărei...

Bolgár Fer.: Nemaiauzit! Până acu-

Afară de unele rămășițe ale etimologismului intransigent, precum »școale medic» (pg. 143) »alte scopuri piec», limba preste tot se poate numi bună. Ea devine uneori chiar frumoasă, elegantă, precum e bunăoară la pg. 82, 83 unde e vorba despre educația morală.

Fiind scrisă cartea de doi autori români, trebuie, vezi bine, să se vadă diferențe în ortografie. Așa unul dintre autori scrie pluralul articulat dela flu corect cu trei i, pe când celălalt numai cu doi. Asemenea unul dintre autori ia în considerare că sunetul a—i nu numai la începutul cuvintelor și la cuvintele compuse (neîn-doios) se formează din i, ci și în terminările flexionare ale verbelor terminate în —ri, ca de ex. hotărât. Fac observările aceste nu pentru că așa fi un scrupulosist, ci în dorința că, dacă ziaristica mișună de erori ortografice și limbice de tot felul, cel puțin cărțile de știință să fie cruțate de ele.

forță numai în 1907 află despre existența dicționarului de terminologie populară al lui Fr. Damé, apărut la 1898. (Cf. »Transilvania» Nr. III 1907, pg. 149). Sunt deci foarte bune îndigăritile ce le dă într'una Asociațiunea, ca să se cetească scrierile de știință din regat.

ma tot cuvântul este o falzificare. Așa e așa e! (în stânga).

Nagy György: Așa e, fiecare cuvânt e o josnică întortochiere (sgomot).

Președ.: Rog pe d-l dep. Nagy...

Nagy Gy.: să nu mintă (sgomot).

Președ.: Chem la ordine pe d-l dep. Nagy György.

Iuliu Maniu: Sergentul în loc ca stea la dispoziția notarului, l'a respins cu cuvinte dure zicându-i: Dute de-aici puturosule, căci de nu și pe tine te voi străpunge (sgomot). Interpelantul trece apoi la cazurile singurate de rănire și amintește și descrie dintre acestea numai pe cele mai pregnante.

La partea aceasta a interpelării sale vom reveni. Acum lăsăm să urmez aici interpelarea:

Interpelație

cătră d-l ministru al honvezimii în cauza măcelului comis în ziua de 25 August 1907, de batalionul 4 al regimentului 24 de honvezi, în comuna Pănade comitatul Târnava-mică, și în cauza despăgubirii răniților de acolo.

1) Are cunoștință d-l ministru despre aceea, că în ziua de 25 August ofițerii și soldații batalionului 4 din regimentul 24 de honvezi, cari erau găzduți pe ziua aceea în comuna Pănade, au rănit în parte mortal în parte mai puțin grav, parte pe stradă, parte în ograda lor proprie, peste 39 de cetățeni pacinici, între cari și 9 femei?

2) A pornit d-l ministru cercetare în cauza acestui măcel îngrozitor? Dacă da, atunci, care e rezultatul cercetării? Au fost pedepsiți acei ofițeri și soldați, cari și-au nitat de sine? Au fost despăgubiți răniții? Și e aplicat d-l ministru să pupe pe masa camerei, ori să facă cunoscut pe altă cale, toate actele ce cuprind cercetarea?

3) Are cunoștință d-l ministru despre aceea, că dela răniți, cari sunt oameni săraci, pretind peste 800 coroane spese pentru medic și peste 77 coroane pentru farmacie; acum, oamenii maltratați, dintre cari trei nici acum nu sunt însănoșăți, ajung prin aceasta și materialmente la marginea prăpastiei, în loc ca să fie despăgubiți pentru rurerile și cheltuielile lor?

4) E aplicat d-l ministru, ca imediat să i-a măsură, ca vinovații să fie pedepsiți, răniții să fie despăgubiți și în fine cazul acesta odios să se rezolve pe calea cerută de ordinea dreptului?

Deputatul Maniu i-a răspuns imediat ministrul de honvezi Jekelfalussy bazându-se pe cercetarea ce a făcut-o din oficiu și prezentând lucrurile în lumină mult mai favorabilă pentru făptuitorii măcelului din Pănade. E caracteristic rezultatul cercetării făcute de comanda superioară a honvezilor, care să resumă în următoarele: Trei honvezi au fost pedepsiți pentru ușoară leziune corporală, în ce privește pe cei grav răniți, nu s'a putut descoperi prin cine au fost răniți, nu s'a putut dovedi față cu ei nimic. Vom reveni mai pe larg asupra acestui curios răspuns.

In general vorbind, aceasta carte e de-o însemnătate foarte mare, fiindcă tractează într'un mod fundamental, și totodată luminos, o chestie vitală a poporului român. Și ar trebui să câștigăm o părere pesimistă despre cărturăriimea noastră, dacă nu vom vedea în urma acestei cărți convingătoare răsărind și de zi societăți de abstenență ori temperanță.

Căci cine își va lua osteneala — și trebuie s'o facă asta tot omul care se interesează de chestiile cardinale ce preocupă de prezent omenimea, — să se ocupe cu alcoolismul, și se va convinge prin citirea acestei cărți pe deplin, atât din experiențele neîndoioase ale științei moderne, cât și din glasul neînduplecat al statisticilor, că alcoolul ruinează individul, popoarele, le scurtează viața slăbindu-le trupul, înveninându-le, tulburându-le, tâmpindu-le mințile, corumpându-le sufletul, caracterul, moralitatea — zic, oricine va ceta aceasta carte se va face dușman al alcoolului, și cu cât va avea poporul nostru mai mulți antialcoolisti, cu atât li va fi mai ușoară lupta grea ce-o poartă.

Gratz, Decembrie 1907.

Aurul Dobrescu.
medicinist.

* Cât de slabă e în privința asta legătura dintre noi și »cei de dincolo» se vede din cazul ciudat, că un bărbat ilustru al nostru, folclorist de

Cronica din afară.

Intrevedere de Monarchi. Corespondența ziarului „Globe” anunță că află din sursă bună, cumcă în cursul anului acesta, regele Victor Emanuel, regele Eduard și împăratul Wilhelm vor avea o întrevedere. E probabil, ca regele Italiei să viziteze în acest an și pe Țarul Rusiei și pe președintele Fallières.

Situația în Maroc. Ziarul „Times” i se comunică din Tanger, că situația e din cele mai serioase. Muley Hafid a fost recunoscut Sultan în tot Marocul, afară de ținuturile de pe coaste unde populația se teme de represalii din partea europenilor. Se impun măsuri urgente pentru paza europenilor.

Adoptarea proiectului antipolonez. În ședința de Sămbătă a dietei prusiane s'a adoptat cu mare majoritate proiectul antipolonez. Au votat contra centrul, liberalii și polonezii. Un deputat polonez a primit adoptarea cu fluierături. Rezultatul votului a fost primit cu aprobări de către partidul guvernului.

Nouă turburări în China. — În mijlocul Chinei s'au iscat nouă turburări, în special în provincia Teklung. În partea de jos a fluviului Jancekiang se observă o puternică mișcare antidinastică. După o telegramă primită de ziarul „Lokal Anzeiger” sunt temeri de izbucnirea revoluției în provincia Yancekiang. Din Peking a fost trimisă armata la Tekiang și Yancekiang.

ȘTIRILE ZILEI.

— 8 Ianuarie v.

Serbarăa Bobotezei. Cu o deosebită pompă a decurs ieri solemnitatea sfințirii apei în biserica Sf. Adormiri din cetate. Serviciul divin a fost oficiat de către preoții N. Fizeșanu, I. Prișcu și V. Meret, iar cântările liturgice le-a executat în mod înaltor, corul mixt al bisericii Sf. Nicolae sub conducerea d-lui profesor George Dima. La serviciul divin a luat parte un public numeros și distins. Corpul ofițeresc era reprezentat prin d-l general de brigadă Sandru, comandantul regimentului 50 bar. Pakens, comandantul regimentului de artilerie Oppitz, colonelul reg. de huseari Büttner, colonelul reg. de hōnvezi Hadfy, ofițerii auditori: căpitan Bardosy și locotenent Suciu și numeroși ofițeri, aparținători tuturor armelor și branselor.

După terminarea serviciului divin s'a format în biserica procesiunea, care a eșit în piață, unde era ridicată estrada pentru solemnitatea sfințirii apei. Lângă estrada au ocupat loc reprezentanții militiei și membrii comitetelor parohiale din cetate și dela biserica Sf. Nicolae. În fața estradei era postată compania de onoare sub comanda d-lui căpitan Constantin Felcean, a locotenentului Iosif Baltean și a sublocotenentilor Virgil Madincea, Aurel Bogdan și I. Pandurof. Gloriosul steag al regimentului îl ținea sergentul-major Ivan. Soldații companiei de onoare, toți flăcăi volnici români, erau îmbrăcați în mare ținută și purtau crengi de brad în chipiu. În decursul actului sfințirii apei compania a tras cu mare precizie cele trei salve de onoare, după cari muzica a intonat imnul împărătesc. Apoi preoții au botezat pe ofițerii, pe soldații și publicul prezent. Terminându-se și actul botezului, compania de onoare a defilat în sunetele muzicii militare în fața d-lui general Sandru și a corpului ofițeresc.

Sf. Sărbători la Blaj. Cetim în „Unirea”: Escelența Sa Preasfințitul Mitropolit Victor neluând în socotință, că de abia s'a restaurat diu boala grea, cu deplină încredere în Dumnezeu, a pontificat sf. Liturgie în ziua primă și a doua de Crăciun și în ziua Anului Nou, rostind pătrunzătoare cuvântări, atât la Nașterea Domnului, cât și la Anul Nou. I. P. Sf. Sa a intrunit numeroși oaspeți la ospitala-i masă atât din Cler cât și dintre oficialii civili.

Un parastas solemn s'a oficiat ieri în biserica Sf. Nicolae din Scheul Brașovului întru pomenirea episcopului Ioan Popasu. Au servit preoții V. Voinea, Dr. V. Saftu și I. Prișcu. Cântările de parastas le-a executat corul bisericii Sf. Nicolae.

Pentru masa studenților români din Brașov a contribuit familia Iosif și Maria Oncioiu în amintirea neuitatei sore respective cumnate Victoria Rusu n. Oncioiu suma de 20 cor.

Primească generoșii donatori cele mai călduroase mulțămite. — *Diracțiunea gimn. gr. or. român.*

Björnson către un conducător din Moravia. Din Moravia poetul norvegian a primit o adresă frumoasă și pompoasă, artistică lucrată, c'o multime de subscrieri. Neștiind cui să mulțumească, Björnson s'a adresat lui Dr. Ambros în Olmütz rugându-l să publice scrisoarea, ca să afle toți, cari au scris frumoașa adresă, că a primit-o. Asemeni adrese a primit și de la Slovaci. „Aceste manifestări m'au emoționat adânc” — zice poetul într'o scrisoare datată din Roma, 1908. — Ele dovedesc în ce strălucitoare sufletească se află aceste popoare, cari mi sunt așa de mulțumitoare pentru așa puțin lucru ce le-am putut face. Am însă marea speranță, că timpurile cele mai grele au trecut. Intențiunile Maghiarilor să dovedesc din zi în zi mai absurde... faptele lor se condamnă ele pe sine...»

Primarul Vienei Dr. Luoger, după știrile cele mai nouă, zace greu bolnav.

Educația prințesei Monica. „Berliner Tageblatt” anunță că prințesa Pia Monica va fi dusă în luna Iunie la Dresda și va rămâne pe viitor la Curtea saxonă.

Necrolog. Victoria G. Rusu n. Oncioiu, în urma unei boale îndelungate și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului, ieri seara în 7 (20) Ianuarie 1908 la 6½ ore în anul al 34-lea al etății, și al 13-lea al fericitei sale căsătorii. Despre această tristă și ireparabilă pierdere să încuștiți toate rudeniile, amici și cunoștințele răposatei. Rămășițele pământești ale mult regretatei să vor ridica din casa proprie (Brașovul-Vechiu, strada lungă Nr. 34) și să vor așeza spre vecinică odihnă Mercuri în 9 (22) Ianuarie, 1908, în Cimitirul Bisericii Sfinței Adormiri din Brașovul-Vechiu. Brașov, 8 (21) Ianuarie, 1908. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată!

Jalnică familie.

Comisia a IV-a de verificare a dietei a ținut Sămbătă, sub președinția lui Haviar Daniel, ședință în care s'a discutat petiția dată în contra mandatului deputatului naționalist V. Lucaci. Comisia a amânât — la cererea apărătorului — pertractarea pe ziua de 7 Februarie, după amiază la 4 ore.

Invățătorii din Arad. Ziarul „Tribuna” desminte știrea dată și de noi, că invățătorii români din Arad ar fi cerut ajutor de stat, dar comisiunea administrativă le-a denegat sprijinul. A fost numai o scornitură falsă, ceea-ce înregistrăm cu plăcere.

Dar ocazional. Domnul Ioan Săbădeanu, comerciant din Brașov, a dăruit cu ocaziunea zilei sale onomastice, Sft. Ioan Botezătorul — un scris fonciar Urban de 100 lei, la tendul Internat-Orfelinului Reun. Femeilor Române din Brașov, pentru care subsemnata exprimă generosului donator, prealabil, deosebita și călduroasa sa mulțămite. Maria B. Băulescu, președintă.

Preot nou pentru America. În acelaș timp când „Românul” din Cleveland anunță sosirea părintelui Dr. Alesandru Niculescu la New-York, preotul Alesandru Pop din Tăuții de Jos, a plecat, ca să împartă suflotești mângâieri fraților pribeji în depărtatul continent.

La închisoare. Curia a aprobat sentința prin care preotul gr. or. român Ilie Busăș din Săliște, comitatul Bihorului, a fost osândit la o lună temniță de stat, pentru agitație, săvârșită pe vremea alegerii de deputat în cercul electoral al Belușului.

Dela oficiul de dare orășnesc primim spre publicare următorul avis: Acele persoane, cari au neglijat de a prezenta oficiul nostru până acuma fasiunile referitoare la clasa a III-a pe anii 1908, 1909 și 1910, sunt din nou provocați, sub evitarea dispozițiilor de amendare prevăzute în lege, să prezente amintitele fasiunii în termen de 8 zile la percepătorul de dare orășnesc în barele de oficiu dela 8—12 a. m. Intrelăsându-se asternerea acestor fasiunii darea se va fixa din oficiu.

Ajutoare pentru săraci. Din venitele fundației Matildei de Trauschenfels se vor distribui la 19 Martie a. c., mai multe ajutoare de câte 300 cor. cetățenilor de ambele sexe de naștere din Brașov, cu locuința în Brașov, săraci și neapți de a-și câștiga pâinea de toate zilele, fără deosebire de naționalitate și religie. Petițiunile au a se prezenta magistratului orășnesc până în 12 Februarie a. c., la 12 oare a. m. Ce fel de documente au a să alătura la petiție, să poate vedea de pe placatele afișate pe table și de pe publicațiunile lipite pe stâlpii pentru afișuri.

O știre necontrolată s'a furișat între știrile zilei din ultimul număr al foaii noastre, fără de știrea Redacțiunii. A fost culeasă din greșeală cu o altă știre ce s'a luat dintr'o foaie de dincolo. E evident, că știri de senzație ca aceea despre o preținsă flică a unu papă devenită escroacă, sunt răspândite cu tendință de foile adversare biserice și oricărei autorități eclesiastice. Deci acea știre n'avea loc în coloanele foaii noastre, care totdeauna s'a ferit de a colporta astfel de faine și scornituri tendențioase și necontrolabile.

Victimile unu lup turbat. Din comuna Perșeni (Județul Argeș) se anunță următoarele: În ziua de 1 Ianuarie 1908, pe la ora 6 de dimineață, un lup turbat trecând pe la niște staule cu vite ale locuitorilor, s'a abătut la oborul de vite al locuitorului Ioan Filip. Acesta auzind câniul lătrând a eșit afară din colibă. Lupul s'a repezit la el, i-a rupt o parte din obraz așa de rău încât i-se vedeau măselele din falca inferioară. L'a rupt și de mâni și câniul sărind abia l'au scăpat din gura lupului, care și-a luat drumul la staulele vecine. La acel al locuitorului Ion. P. Ivan câniul l'au anunțat prin lătratul lor. Eșind afară numitul locuitor și văzând fiara a luat pușca și a tras asupra ei. Lupul a căzut deocamdată jos, dar apoi s'a repezit asupra vânătorului ce nu ochise bine. Acesta începu a se apăra de lup cu pușca, dar țeava ei fiind apucată de fiară cu dinții a smuls'o din mâinile nenorocitului locuitor, s'a repezit asupra lui și i-a înflpt colții în obraji și în gât. Locuitorul l'a apucat pe lup de urechi și l'a strâns puternic până ce s'au slăbit colții din gâtul său. Fiara a fugit apoi în sat, unde a mai mușcat oameni și vite. Abia la 2 Ianuarie seara lupul a putut fi ucis de locuitori. Toți acești nenorociți locuitori au fost trimiși la institutul bacterologic.

Din Reghinul-săsesc primim buna veste, cum-că în urma inițiativei luate chiar în ziua de Crăciun — femeile române de-acolo împreună cu fruntașii inteligenței au ținut în ziua de Bobotează după amiază o consfățuire în scopul înființării unei reuniuni de femei. Din consfățuire s'au trimis 2 comisuni, una pentru compunerea statutelor, iar a 2-a pentru înscrierea de membrii. Dorim succes desăvârșit!

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 21 Ianuarie. În conferința de ieri seară a partidelor coaliției, Apponyi a declarat că guvernul e decis a respinge orice urcare a contingentului de recruți, dacă nu se vor face concesii corăspunzătoare. A mai zis că, introducându-se votul universal, va intra fără indoială în parlament un număr mai mare de naționaliști și socialiști, cari formând o minoritate puternică, vor duce o luptă sistematică contra „intereselor” statului național maghiar. Kossuth a declarat că guvernul e dator să rezolve în mod acceptabil chestiunile militare. Trebuie prin urmare să facem totul, ca naționalitățile să nu împedeze o atare soluțiune. Din cauza aceasta nu e permis a da în mâna lor arma obstrucției.

Andrassy a declarat că trebuie evitată orice măsură, prin care s'ar promova rezistența naționalităților în Cameră.

Budapesta, 21 Ianuarie. Socialiștii au ținut ieri seara numeroase intruniri, în care s'a pus în vedere greva în massă a muncitorimei pentru cazul introducerii votului universal plural.

Budapesta, 21 Ianuarie. — Casa magnaților va ținea mâne o ședință având la ordinea zilei proiectele votate zilele din urmă de către cameră.

Sofia, 21 Ianuarie. Guvernul va demisiona azi sau mâne. Șeful noului guvern va fi probabil deputatul Malinov, un fervent aderent al autonomiei Macedoniei.

Paris, 21 Ianuarie. Regele Eduard al Angliei va sosi aci în 29 Februarie n. — Președintele Fallières va vizita pe Țarul Nicolae al Rusiei în Iulie.

Moscva, 21 Ianuarie. Poliția secretă din Moscva a descoperit în guvernamental Orlov un congres secret revoluționar. S'au arestat 20 revoluționari, în locuințele cărora s'au confiscat scrieri revoluționare, arme și bombe.

„Călinarul Plugarului“

pe anul 1908

Se poate procura dela
Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov,
cu prețul de 40 bani (fileri),
(plus porto postal de 5 bani).

PUBLI CAȚI UNE

Duminecă în 13 Iannarie st. v.
1908 la oarele 11 a. m. se va ținea li-
citațiune publică verbală, în casa de
ședință a Comitetului parochial dela
biserica română din Rașnov, pentru
arândarea pe timp de trei ani con-
secuțivi, socotiți dela 1 Ianuarie 1908
pășunea de pe muntele Dihamu, din
Județul Prahova, România, proprieta-
tea acestei biserici, precum și vâ-
natul de pe munte.

Rêșnov, în 26 Decembre 1907.

Comitetul parochial al bisericii române
gr. or. din Rêșnov.

G. Proca,
președinte.

Pilule purgative zaharisite

ale lui

Philipp Neustein.

(Pilule Elisabeth a lui Neustein.)

Sunt a se prefera preparatelor si-
milare în toată prvința. Aceste pilule nu
conțin substanțe stricacioase. Se folosesc
cu cel mai mare efect la boale de pân-
tece sunt ușor purgative, curăță sângele.
Foarte folositoare și nevătămatoare la

Constipații,

care este cauza multor boale. Zaharisite
le iau bucuros și copii.

● Cutie cu 15 Pilule costă nu-
mai 30 b. 1 Sul cu 8 cutii care con-
țin 120 Pilule costă numai 3 cor.
La trimiterea prețului de 3 cor.
se expediază 1 Sul franco.

Atențiune! A se feri de imi-
tații. Să se ceară
Pilule purgative ale lui Philipp
Neustein. Veritabile numai când
cutia este provăzută cu instruc-
ție și cu marea protocolată de
scut, cu tipar roșu și negru Sf.
Leopold și subscrierea „Philipp
Neustein, farmacie“. Invățătoarele
sunt subsemnate cu firma
noastră

Farmacia Philipp Neustein
la „Sf. Leopold“, WIEN I Plankengasse 6.
Se capătă în toate farmaciile.
(2825, G-10.)

Celce dorește a avea

Răchie

ieftină

FĂRĂ CĂZAN

acela să-și procure dela

Radovan Popovits comerc. în Ujvidék
CARTEA

din care poate învăța cum să facă toate
răchiurile și cum manipularea vinu-
rilor.

Prețul acestel cărți e 6 cor.

Tot așa vând și materialul necesar
cu praf cu tot.

Prețul pentru 100 litre 8 coroane.

9-10,3119.

Abonamente la

„Gazeta Transilvaniei“
se pot face ori și când pe timp mai
îndelungat sau lunare.

„FURNICA“, cassă de economii, societate pe acții în Făgăraș.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai cassei de economii „FURNICA“ societate pe acții, se invită prin aceasta în
virtutea § lui 16 al statutelor societății la

a XXIV-a adunare generală ordinară,

care se va ținea în Făgăraș în 20 Februarie st. n. 1908 înainte de amiazi la 10 oare, în localul societății.

Obiectele:

1. Raportul anual al direcțiunii, bilanțul anului 1907 și raportul comitetului de supraveghiare.
2. Distribuirea profitului realizat conform bilanțului.
3. Alegerea, conform §-lui 30 din statute, a 2 membrii în conziliul Direcțiunii în locul celor eșiți cu mandate pe 3 ani.
4. Fixarea prețului marcelor de prezență pentru Direcțiune.

Domnii acționari, cari în senzul §§-lor 17, 18 și 19 din statutele societății voesc a participa la
această adunare generală, în persoană sau prin plenipotențiati, sunt rugați a-și depune la cassa societății
sau la institutul de credit și de economii „Albina“ în Sibiu actiile lor și eventual dovezile de plenipotență
cel mult până la 19 Faur 1908

Făgăraș, în 11 Ianuarie 1908.

Direcțiunea.

Contul Bilanț.

ACTIVE :		Cor.	fil.	PASIVE :		Cor.	fil.
Cassa în număr		13227	66	Capital social 300 acții à 400 Cor.		120000	—
Cambii escomptate	1.160.371	—	—	Fondul de rezervă		60000	—
Credite camb. cu acop. hip.	238.238	—	1398609	Fondul de garanță		19068	14
Imprumuturi pe oblig. cu caventi		36433	—	Fondul de penziune al funcționarilor		33460	14
Credite de cont-curent		49617	59	Reescont		76777	—
Efecte publice		62326	—	Depuneri spre fructificare		1269573	41
Realități:				Interese transitoare anticipate		21207	87
Casele societății	50.693	84		Dividende neridicate		196	—
Diverse realități spre vânzare	10.882	53	61566	Diverse conturi creditoare		2626	81
Diverse conturi debitoare			6784	Profit curat		27939	3
Mobilier	2.449	37					
după amortisare de 10%	244	94	2204				
			1630848			1630848	80

Contul Profitului și Perderilor.

DEBIT :		Cor.	fil.	CREDIT :		Cor.	fil.
Interese :				Interese :			
pentru depuneri spre fructif.	50.771	78		dela cambii escomptate	80018	15	
pentru cambii reescomptate	4220	03	54991	dela creditele cambiale cu			
Spese :				asig. hipot.	17850	34	
salare, porto, diverse			11668	dela împrumut. pe obligațiuni	2480	72	
Marce de prezență			1305	dela efectele publice	2592	—	
Contribuțiune :				dela creditele de cont-curent	3940	37	106881
directă	5.164	82		Chiria dela casele societății			3940
10% la interesele dela depuneri	5.077	10	10242	Taxe pentru transcrieri de acții			208
Arunc comunal și comitatenz			3285	Provizțiuni :			
Amortizare :				dela devize	4	88	
Diferința de curs dela efectele				dela monede	204	52	
publice	1522	85		dela diverse	681	06	890
10% amortizare din mobilier	244	94	1767				
Profit curat			27930				
			111200				111200

Făgăraș, în 31 Decembre 1907.

Mateiu C. Jiga m. p.,
director executiv.

Ioan Dejenariu m. p.,
contabil.

Iacob Macaveiu m. p.,
membru al direcț.

Alexandru Belle m. p.,
membru al direcț.

Nicolau Borșea m. p.,
membru al direcț.

Maximilian Receanu m. p.,
membru al direcț.

Dominic Rațiu m. p.,
membru al direcț.

Dr. Teodor Popescu m. p.,
membru al direcț.

Subscrisul comitet am examinat contul prezent și l'am aflat în deplină regulă și în conzonanță
cu registrele institutului.

Făgăraș, în 16 Ianuarie 1908.

Comitetul de supraveghiare:

Gavrilă Cornea m. p., Nicolau Clonțea m. p., Dr. Ioan Șenchea m. p., Nicolae Aron m. p., Moise Derlosea m. p.
Revăzut și aflat în regulă.

Făgăraș, în 11 Ianuarie 1908.

Dominic Rațiu m. p.,
revizor expert.

La tipografia și librăria A. Mureșianu
se află de vânzare următoarele:
Cărți literare apărute din ediția „Minerva“,
București.

N. Petra-Petrescu. Ilie Marin, istorio-
ră pentru tinerime, localisată după
nemțesce. 193 pag. Prețul cor. 1.50
Vasilie Pop, „Domnița Vioreca“ ro-
man. Prețul 2 cor. (plus porto ban) 20
M. Salodeanu. „Floarea Oflită“, ro-
man. Prețul 2 cor. (plus porto ban) 20

Stefan Iosif, „Credințe.“ Poezii à cor.) 1.5
Em. Gârleanu-Emilgar, „Bătrânii“,
schițe din viața boerilor moldoveni 1.50
Eugeniu Bourceanul. „Povestiri din
copilărie“. Prețul à . . . cor. 1.50
M. Eminescu. Poezii postume, ediție
nouă, 263 pag. cu note. Prețul c. 1.50
N. N. Beldiceanu. „Chipuri dela Maha-
la“ Conține 305 pag. Prețul cor., 1.50
Il. Chendi. „Fragmente“. Un șir de in-
teresante articole (informațiuni lite-

rare), și sunt o continuare a volu-
melor „Preludii“ și „Foileton“ scri-
se. 246 pag. Prețul . . . Lei 2.50
Vasilie C. Osvadă. „Legea Tovără-
șilor“. Prețul — 50 cor. (plus
porto 5 b.) . . . —55
Vasilie C. Osvadă. „Băncile populare
din România“ cu un adaus infor-
mativ. Prețul 1 cor. (plus 5 b.
porto). . . . 1 05